

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 19 oktober 2023
(OR. en)

**Interinstitutionellt ärende:
2023/0376(COD)**

**14434/23
ADD 5**

**CONSOM 373
MI 877
JUSTCIV 152
COMPET 1016
DIGIT 228
CODEC 1939
IA 264**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	17 oktober 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	SWD(2023) 337 final
Ärende:	ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN Följedokument till Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om ändring av direktiv 2013/11/EU om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister samt direktiven (EU) 2015/2302, (EU) 2019/2161 och (EU) 2020/1828

För delegationerna bifogas dokument – SWD(2023) 337 final.

Bilaga: SWD(2023) 337 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 17.10.2023
SWD(2023) 337 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

Följedokument till

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV
om ändring av direktiv 2013/11/EU om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister samt
direktiven (EU) 2015/2302, (EU) 2019/2161 och (EU) 2020/1828

{COM(2023) 649 final} - {SEC(2023) 347 final} - {SWD(2023) 334 final} -
{SWD(2023) 335 final}

Sammanfattning
Konsekvensbedömning av förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister.
A. Behov av åtgärder
Vad är problemet och varför är det ett problem på EU-nivå?
Syftet med detta initiativ är att komma till rätta med tre övergripande problem som har identifierats på EU-nivå: 1) Direktivet om alternativ tvistlösning lämpar sig inte för digitala marknader, 2) lågt deltagande i alternativ tvistlösning bland företag och konsumenter, 3) alternativ tvistlösning används inte i tillräcklig utsträckning i ett gränsöverskridande sammanhang. Orsakerna till dessa problem kan delas in i två grupper: ”megatrender och marknadsrelaterade drivkrafter” och ”drivkrafter med koppling till efterlevnad”. Den förstnämnda omfattar följande: snabb tillväxt och ökad koncentration av e-handel och onlinereklam, ökad handel över gränserna, även med näringsidkare utanför EU, konsumenttvister på digitala marknader som går utöver avtalsfrågor, betydande brister i efterlevnaden av EU:s konsumentlagstiftning. Det sistnämnda omfattar följande: hinder för tillgång till alternativ tvistlösning (bristande medvetenhet om och kostnader för förfaranden) och ökad användning av privata system för tvistlösning online som drivs av e-marknadsplatser. Dessa problem för konsumenterna ger upphov till årliga kostnader på totalt 383 miljoner euro.
Vad förväntas initiativet leda till?
Det allmänna målet med denna åtgärd är att säkerställa en väl fungerande inre marknad och uppnå en hög konsumentskyddsnivå genom att göra det möjligt för konsumenter och näringsidkare att lösa sina tvister på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, oavsett vilket land de är bosatta eller etablerade i. Detta initiativ kommer att ha följande tre specifika mål: (1) Anpassa alternativ tvistlösning till digitala marknader. (2) Förbättra konsumenternas och näringsidkarnas deltagande i alternativ tvistlösning. (3) förbättra den gränsöverskridande alternativa tvistlösningen.
Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå? (subsidiaritet).
Den snabba utvecklingen av digitala marknader i kombination med framväxten av nya affärsmodeller och affärsmetoder innebär nya utmaningar för konsumenter som handlar på nätet. På grund av den digitala teknikens gränslösa natur drabbar uppkomsten av nya typer av hot EU:s konsumenter oavsett i vilket land de är bosatta, och det krävs snabba, konsekventa och effektiva åtgärder från de offentliga myndigheternas sida, vars åtgärder bör begränsas av deras jurisdiktion. Utan EU-åtgärder kommer nationella insatser sannolikt att leda till brister i efterlevnaden och snedvridning av den inre marknaden.
B. Åtgärdsalternativ
Vilka alternativ finns för att nå målen? Finns det ett rekommenderat alternativ? Om inte, varför?

För att få betydande effekter grupperas åtgärderna konsekvent i **fyra alternativ** som skiljer sig åt beroende på insatsens art och intensitet: A) Andra åtgärder än lagstiftning. B) Ändringar av förfarandet och det geografiska tillämpningsområdet. C) Ändringar av det materiella tillämpningsområdet med vissa ytterligare skyldigheter för näringsidkare (det rekommenderade alternativet). D) Strukturella förändringar med ökad harmonisering.

De åtgärder som föreslås enligt det rekommenderade alternativet är följande: Utvidgning av det geografiska och materiella tillämpningsområdet för direktivet om alternativ tvistlösning till att omfatta alla tvister mellan en näringsidkare och en konsument som rör överträdelser av EU:s konsumentskyddsbestämmelser. Krav på att internetbaserade marknadsplatser som tillhandahåller PODR-tjänster uppfyller de kvalitetsstandarder som förväntas av konsumenter från certifierade alternativa tvistlösningsorgan med självcertifiering. Ersättning av den europeiska plattformen för tvistlösning online med nya kostnadseffektiva verktyg för vägledning. Införande av en svarsskyldighet för näringsidkare som får ett meddelande om en ny konsumenttvist från ett alternativt tvistlösningsorgan. Uppmuntrande av sammanläggning av fall där ett alternativt tvistlösningsorgan mottar liknande ärenden, Skapande av en ny roll för de europeiska konsumentcentrumen när det gäller att tillhandahålla specialiserade stödtjänster för alternativ tvistlösning vid gränsöverskridande klagomål. Inrättande av en mekanism där branschorganisationer, efter att ha tillhandahållit en självcertifiering, bemyndigas att inrätta gränsöverskridande system för tvistlösning.

Vad anser de berörda parterna? Vem stöder vilka alternativ?

De berörda parterna är i allmänhet positiva till att förbättra EU:s ram för alternativ tvistlösning och anpassa den till digitala marknader, särskilt genom

- utvidgning av det geografiska och materiella tillämpningsområdet för direktivet om alternativ tvistlösning,
- ökat deltagande från näringsidkare i alternativ tvistlösning och säkerställande av att resultaten av alternativ tvistlösning verkställs,
- underlättande av gränsöverskridande alternativ tvistlösning,
- införande av skyddsåtgärder för utsatta konsumenter som saknar digitala färdigheter.

Vissa berörda parter (främst konsumentorganisationer) har efterlyst att det bör bli obligatoriskt för näringsidkare att delta i alternativ tvistlösning, men en sådan ändring möter invändningar från flera medlemsstater som ser potentiella konflikter med sina konstitutionella bestämmelser om tillgång till rättslig prövning.

En förstärkning av kollektiv alternativ tvistlösning har också identifierats som ett viktigt mål för översynen. Denna mekanism finns redan i flera medlemsstaters nationella lagstiftning, men användningen är fortfarande begränsad. Berörda parter har uppmanat kommissionen att vidta åtgärder för att främja kollektiv alternativ tvistlösning. Samtidigt har det understrukits hur viktigt det är att överlåta genomförandet av kollektiv alternativ tvistlösning på medlemsstaterna, i enlighet med den minimiharmonisering som föreskrivs i direktivet.

Med hänsyn till att vissa berörda parter inledningsvis var försiktiga när det gäller möjligheten att stänga onlineplattformen diskuterade kommissionen de tillgängliga uppgifterna med dem och tog upp deras farhågor.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet (om det finns ett sådant alternativ, annars anges nyttan med de huvudsakliga alternativen)?

Det rekommenderade alternativet är ett **ändamålsenligt** sätt att uppnå de specifika målen, och det är även **effektivt**, i synnerhet för konsumenterna, och säkerställer **sammanhållning** på hög nivå.

Alternativet skulle innebära **totala besparingar för konsumenterna** i form av skadereducering med **33 miljoner euro per år**.

Detsamma skulle gälla för kommissionen, med totala besparingar på **500 000 euro per år** om onlineplattformen ersätts.

Alternativet skulle innebära **totala besparingar för företagen** på **634 miljoner euro per år** (264 miljoner euro per år för minskad informationsplikt + 370 miljoner euro per år för att ersätta onlineplattformen).

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet? (Om det inte finns ett sådant alternativ anges kostnaderna för de huvudsakliga alternativen.)

Att anta det rekommenderade alternativet skulle leda till **ytterligare återkommande kostnader för företag** på **38,6 miljoner euro per år** (2,6 miljoner euro per år för svarsplikten + 25 miljoner euro per år för alternativa tvistlösningsorgan för tillkommande tvister + 11 miljoner euro per år för säkerställande av att plattformarna uppfyller kraven).

Hur påverkas små och medelstora företag och konkurrenskraften?

Konkurrenskraften hos EU:s små och medelstora företag kommer att påverkas positivt av detta alternativ, eftersom besparingarna kan användas för att göra deras priser mer attraktiva och eventuellt främja innovation. Eftersom de små och medelstora företagen utgör den stora majoriteten kommer det dock också att vara de som gynnas mest av de kostnadsbesparingar som är kopplade både till ersättandet av plattformen för tvistlösning online och alternativ tvistlösning.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

Nej.

Uppstår andra betydande konsekvenser?

Både företag och konsumenter skulle åtnjuta en bättre nivå av grundläggande rättigheter genom främjande av lika villkor och minskade nackdelar för konsumenterna.

Proportionalitet?

Det rekommenderade alternativet bibehåller direktivets nuvarande strategi för minimiharmonisering och omfattar inget krav på att medlemsstaterna gör alternativ tvistlösning obligatorisk. Den uppnår sina specifika mål genom åtgärder som inte går utöver vad som är absolut nödvändigt. Direktivets tillämpningsområde utvidgas till att omfatta nya former av tvister som uppstår på digitala marknader, men den frivilliga karaktären hos alternativ tvistlösning säkerställer att ändringarna inte leder till oproportionerliga kostnader för alternativa tvistlösningsorgan, nationella behöriga myndigheter och företag. Proportionaliteten iakttas också när det gäller åtgärden rörande privat tvistlösning online. Genom att föreskriva en självcertifieringsmekanism för internetbaserade marknadsplatser för att visa att deras system för privat tvistlösning online håller hög kvalitet medför den relevanta åtgärden i det rekommenderade alternativet inte en alltför stor börda för dessa näringsidkare. Svarsplikten förväntas öka företagets deltagande i alternativ tvistlösning. Denna åtgärd kommer att medföra vissa kostnader för företag, men dessa kostnader kommer mer än väl att uppvägas av avskaffandet av informationsplikten för de företag som inte avser eller är

skyldiga att delat i tvistlösning online. Slutligen kommer en förstärkning av den gränsöverskridande alternativa tvistlösningen endast att kunna uppnås genom att de befintliga europeiska konsumentcentrumen ges en ny särskild roll och genom att branschorganisationer ges möjlighet att inrätta gränsöverskridande system för tvistlösning.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Kommissionen kommer att övervaka genomförandet av de åtgärder som väljs, om de antas, efter det att de har trätt i kraft. En förteckning över centrala framstegsindikatorer har fastställts i linje med målen för den politiska åtgärden. Dessa indikatorer kan ligga till grund för utvärderingen och eventuella mål som ska uppnås sju år efter det att det reviderade direktivet har börjat tillämpas.